

№ 27/1963.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 27/1963 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om kommunalvägar. (№ 27/1963).

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lag- och ekonomiutskottets betänkande № 14/1963, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har behandlat ärendet och därvid beslutat omfatta det i lag- och ekonomiutskottets ovannämnda betänkande framställda förslaget med följande ändringar och tillägg.

Lagförslaget, vari lag- och ekonomiutskottet infört värdefulla kompletteringar och förtydningar, måste anses fylla en betydande lucka i den gällande väglagstiftningen, med tanke på det av de åländska sårhållandena dikterade behovet att bibehålla de tidigare kommunalvägarna, vilka icke förändrats till allmänna vägar av annat slag, och samtidigt skapa förutsättningar för anläggande av nya sådana vägar.

Ehuru kommunalvägarna äro att betrakta såsom ett särskilt slag av allmänna vägar och Landstingets lagstiftningsbehörighet därmed konstaterad, är lagförslaget likväl grundat på rikets lag om enskilda vägar, vilket redan med tanke på bevarandet av möjligheterna till erhållande av landskapsbidrag för vägarnas byggande och underhåll är fullt riktigt. Sålunda äro t.ex. de i förslagets 8 § ingående bestämmelserna om vägens ändamålsenliga beskaffenhet helt överensstämmande med stadgandet i 7 § i rikslagen om enskilda vägar, likaså sammanfalla i sak grunderna för erhållande av landskapsbidrag respektive statsbidrag, vilket här förtjänar att särskilt framhållas. En likhet härvidlag är även att vägrätten enligt den av lag- och ekonomiutskottet i 5 § 1 mom. införda definitionen jämfört med 6 § icke utsträckts att direkt omfatta utanför själva vägvägområdet fallande områden såsom t.ex. vägs biområde. Då av sagda definition entydigt framgår att biområde till väg icke omfattas av vägrätten, har stora utskottet efter omröstning icke funnit hinder föreliggande för bibehållande av det i 2 § 1 mom. ingående begreppet vägs biområde avseende platser för uttagning och transport av väghållningsämnen, vilket fastmer kan anses åsyfta i stöd av 6 § beviljade rättigheter till stenbrott och grustag m.fl. områden.

Vad sedan lagens praktiska utformning beträffar har stora utskottet närmast varit böjt för att på grund av härav uppstående olägenheter helt avstyrka rätten att ens på grund av tillstånd hålla grind eller bom på kommunalväg enligt 10 §. Då landskapsstyrelsen likväl jämlikt 54 § landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland kan meddela tillstånd för hållande av grind på bygdeväg, vore det principvidrigt att totalförbjuda hållande av grind och bom på kommunalväg. Stora utskottet

önskar, utan att härför i lagen göra ändringsförslag, dock för landskapsstyrelsen framhålla betydelsefullheten av ett återhållsamt beviljande av sådana tillstånd och att tillstånd måtte beviljas endast under förutsättning att synnerligen vägande skäl föreligger för hållande av grinden eller bommen och med förbehåll att meddelat tillstånd senare kan återkallas.

Detaljmotivering.

5 § 1 mom. Då såväl vägrätten som i 6 § avsedda rättigheter äro att betrakta såsom bestående nyttjanderätter, utan hinder av annan rätt, som hänför sig till fastigheten, har denna omständighet, närmast då med avseende å införd hänvisning i 6 § till detta moment, särskilt understrukits genom dess framhållande i definitionen. Ändringen beslutad efter omröstning.

6 §. I enlighet med motiveringen under 5 § 1 mom. har härunder omförmälda rättigheters natur av bestående nyttjanderätter tillagts i lagtexten.

7 § 2 mom. " - - - - byggnad av väg - - - - " i definitionen bör streckas under med svart i enlighet med definitionerna för väghållning och underhåll av väg.

20 § 2 mom. Under 1) punkten har ett skrivfel insmugit sig i det att "kommunens utgifter" felaktigt angivits med "kommunens uppgifter". Punkten har förty nedan intagits i enlighet med landskapsstyrelsens framställning.

Med hänvisning till det ovan anförda får stora utskottet förty vördsam samt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
om kommunalvägar.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

(Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

2-3 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 kap.

Om vägplan, vägrätt och vägförrättning.

-3-

4 §.

(Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

5 §.

Vägrätten innefattar rätt för kommunen att taga i besittning och nyttja för i 2 § avsedda vägändamål det område, som erfordras för vägen. Denna vägrätt gäller såsom bestående nyttjanderätt utan hinder av den rätt annan äger med avseende å fastigheten.

(2-4 mom. likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

6 §.

Kräves för undvikande av oskäligen kostnader vid väghållningsskyldighetens fullgörande, att grus, sten eller annat väghållningsämne tages från fastighets mark, må landskapsstyrelsen förordna, att i 5 § 1 mom. avsedd bestående nyttjanderätt därtill skall medgivas, såframt betydande förfång icke därigenom tillskyndas sagda fastighet. Samtidigt må förordnas om nyttjande av väg eller mark för transport av väghållningsämne.

3 kap.

Om väghållning.

7 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Med byggande av väg avses anläggning av ny väg samt flyttning, breddning och annan förbättring av förefintlig väg.

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

8-13 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

4 kap.

Om kostnaderna för väghållningen och om landskapsbidrag.

14 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

15 §.

(Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

16-18 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

19 §.

(Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

5 kap.

Om vägnämndens uppgifter.

20 §.

(1 mom. Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

(2 mom. 1) punkten likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(2-4 punkterna likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

-4-

(3 mom. likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

6 kap.

Om övertagande av väg och om indragning av kommunalväg.

21 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

22-23 §§.

(Likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

24 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

7 kap.

Särskilda stadganden.

25-26 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Mariehamn den 3 december 1963.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
ordförande.

./.. Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Gideon Mattsson (delvis), ledamöterna Edvin Östling, Erik Sundberg, Uno Förbom, Sigurd Danielsson (delvis), Gustav Adolf Boman, Karl Sundblom, Uno Kalman (delvis) och August Öström samt ersättarna Rickard Lindroth och Karl-Evert Danielsson (vardera delvis).